

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 04. grudnia 2018 r.

DUS.II. 5030.3.2018.MJ

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działając na podstawie art. 13 *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), uprzejmie zawiadamia, że petycja z dnia 27 sierpnia 2018 r., dotycząca zmiany przepisów *ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą emerytalną”, określających zasady ustalania stażu ubezpieczeniowego przy naliczaniu kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości podstawy jego wymiaru – została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

Zgodnie z *ustawą emerytalną* osoba urodzona po 1948 r., która przed 1999 r. podlegała ubezpieczeniom społecznym ma ustalany kapitał początkowy. Stanowi on równowartość kwoty „hipotetycznej emerytury” pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla osób w wieku 62 lat.

Do ustalenia tej „hipotetycznej emerytury” stosuje się art. 53 *ustawy emerytalnej*. Tak więc okresy składkowe uwzględnia się po 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok (z uwzględnieniem pełnych miesięcy) natomiast okresy nieskładkowe po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok (z uwzględnieniem pełnych miesięcy). Ustawa nie przewiduje uwzględniania niepełnych miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych. Ze względu na

zróznicowanie udziału okresów składkowych i nieskładkowych (odpowiednio 1,3% i 0,7% podstawy wymiaru) nie ma też możliwości uwzględnienia dodatkowego pełnego miesiąca, uzyskanego w wyniku połączenia niepełnych miesięcy okresu składkowego nieskładkowego. Należy podkreślić, że niepełne miesiące takich okresów nie mają wpływu zarówno na wysokość emerytury osoby urodzonej przed 1949 r. jak i na wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy. Ustawodawca uznał zatem za właściwe, aby również przy ustalaniu kapitału początkowego była stosowana zasada pomijania niepełnych miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych.

Zapisana w art. 53 ust. 2 *ustawy emerytalnej* zasada uwzględniania pełnych lat i pełnych miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych jest stosowana w systemie emerytalnym od 1 stycznia 1990 r. Wprowadzono ją ustawą z dnia 24 maja 1990 r. *o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym* (Dz. U. Nr 36, poz. 206, z późn. zm.) przy okazji zmiany mechanizmu obliczania świadczeń emerytalno-rentowych. Jest zmiana korzystna dla ubezpieczonych, ponieważ według wcześniej obowiązujących przepisów emeryturę zwiększano wyłącznie za pełne lata kalendarzowe stażu ubezpieczeniowego ponad okres wynoszący 20 lat.

Wysokość wskaźnika służącego do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15 ust. 4 i 5 *ustawy emerytalnej*. W tym celu:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3 *ustawy emerytalnej*, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty.

Następnie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, który nie może być wyższy niż 250% , mnoży się przez kwotę bazową, uzyskując podstawę wymiaru kapitału początkowego.

Szczególną regulacją, która ma zastosowanie wyłącznie przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, jest przepis art. 174 ust. 3b *ustawy emerytalnej*. Stanowi on, że w przypadku, gdy okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu

społecznym jedynie przez część miesiący tego roku, to do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3 *ustawy emerytalnej*, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu, a nie w całym roku.

Wprowadzając tę szczególną zasadę, ustawodawca nie dał możliwości pomijania niepełnych miesięcy zatrudnienia, ponieważ wskaźnik wysokości podstawy wymiaru powinien odzwierciedlać relację faktycznej podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia w okresie wskazanym do ustalenia kapitału początkowego. Nie byłoby to właściwe również dlatego, że dochód uzyskany w okresie niepełnego miesiąca nie w każdym przypadku jest niższy od dochodu uzyskanego w okresie pełnego miesiąca kalendarzowego.

Przepisy regulujące sposób ustalania kapitału początkowego w optymalny sposób uwzględniają sytuację ubezpieczonych, którzy z różnych, obiektywnych powodów mają krótki staż ubezpieczenia, uniemożliwiający ustalenie podstawy wymiaru z pełnych 10 kolejnych lat kalendarzowych. Dlatego nie planuje się zmiany przepisów w sugerowanym przez kierunku. Należy podkreślić, że kapitał początkowy jest jedynie jednym ze składników podstawy obliczenia emerytury według zasad określonych w art. 26 *ustawy emerytalnej*, tak więc jego kwota nie przesądza o wysokości przyszłej emerytury. Decydujący wpływ na kwotę świadczenia – poza wiekiem przejścia na emeryturę – ma długość okresu opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po 1998 r., jak również wysokość tych składek.

z up.
Marek Zieliński
PODSZKREŚLONE STANU

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 *ustawy o petycjach*, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.